

تاریخچه جنبش زنان ایران - مقدمه

به قلم: آناهیتا دی پیر

با این مقدمه، می خواهم به سراغ یکی از مهم‌ترین و در عین حال بحث‌برانگیزترین موضوعات اجتماعی و سیاسی ایران یعنی «تاریخچه جنبش زنان ایران» بروم.

انگیزه من از این کار تحقیقی با پرسشی شروع شد که پس از خیزش‌های اعتراضی سال‌های اخیر، و به‌ویژه پس از کشته شدن دختر ایران - مهسا امینی - در ذهن بسیاری شکل گرفت: چرا بخش بزرگی از نگاه‌ها تنها بر شعار «زن، زندگی، آزادی» متمرکز شد؟ آیا معضل زنان در ایران فقط در موضوع حجاب خلاصه می‌شود؟ و آیا می‌توان مشکلات زنان را جدا از فقر، بی‌کاری، بی‌آبی، سرکوب سیاسی و دیگر بحران‌های جامعه ایران بررسی کرد.

در این مقدمه تلاش می‌کنم با نگاه انتقادی و تحلیلی به این پرسش‌ها نزدیک شوم. از یک سو یادآور می‌شوم که زنان در ایران همواره برای حقوق اجتماعی و سیاسی خود مبارزه کرده‌اند و این مبارزه پیشینه‌ای طولانی دارد. از سوی دیگر تأکید دارم که شناخت گذشته، به‌ویژه دستاوردها و حقوق قانونی زنان در دوران پهلوی، ضرورتی انکارناپذیر است. زیرا پیش از هر گونه تقلید از شیوه‌های مبارزات و دستاوردهای حقوقی و قانونی زنان در غرب، باید بدانیم خود چه حقوقی داشته‌ایم، چرا و چگونه آنها از دست داده ایم و از چه طریقی می‌توان دوباره آنها را مطالبه کرد.

شایان ذکر است که این پادکست در پی تبلیغ گرایش سیاسی یا ایدئولوژیک خاصی نیست؛ بلکه تلاشی است برای بازخوانی تاریخی منصفانه از جایگاه زن در فرهنگ و ادبیات ایران، تا قوانین حمایتی و اجتماعی دوران پهلوی، و از مبارزات مدنی دیروز و امروز زنان، تا پرسش‌های کلان درباره آینده جنبش زنان ایران.